

Maandag 27 april 2009

(uit: Time)

Hoe om te gaan met Varkens Griep: Luister naar de fouten uit 1976

Door Eben Harrell

In februari 1976 brak varkensgriep uit in de legerbasis Fort Dix in New Jersey. Hierbij viel één dode, een 19-jarige soldaat en honderden warden geïnfecteerd. Bang dat de Verenigde Staten aan het begin stonden van een verwoestende epidemie, verordonneerde President Gerald Ford een nationaal vaccinatie programma van USD 135 miljoen (nu: ongeveer USD 500 miljoen). Binnen enkele weken kwamen meldingen binnen van mensen bij wie zich het Guillain-Barré Syndroom ontwikkelde, een zenuwaandoening die verlammingen veroorzaakt, die veroorzaakt kan zijn door het vaccin. Tegen april waren als gevolg hiervan 30 mensen overleden. Met het oog op protestacties werd het vaccinatieprogramma door hoge federale functionarissen op 16 december plotseling beëindigd. De verwachte epidemie bleef uit.

Medische geschiedschrijvers en epidemiologen zeggen dat er vele verschillen zijn tussen de relatief milde uitbraak in 1976 en de huidige variant van de varkensgriep die zich nu over de aarde verspreidt. Maar ze zeggen ook dat de besluiten die genomen werden in het kielzog van de uitbraak in 1976 - en de publieke reactie hierop - een waarschuwing kunnen betekenen voor de verantwoordelijken bij de publieke gezondheidsdiensten, die wellicht spoedig moeten beslissen om draconische maatregelen te treffen om de ziekte te bestrijden. ([See pictures of the swine flu outbreak in Mexico.](#))

"Ik denk dat 1976 een voorbeeld is van hoe NIET gehandeld moet worden bij een griepuitbraak. Maar wat interessant is, is dat wat er in die tijd gebeurde heel logisch was," zegt Hugh Pennington, emeritus professor in de virologie aan de Universiteit van Aberdeen. Pennington wijst erop dat de conventionele kennis in 1976 inhield dat de griepandemie in 1918 - die begon onder soldaten en uiteindelijk leidde tot de dood van zo'n 40 miljoen mensen - het resultaat was van de varkensgriep (Wetenschappers weten nu dat het een variant was van de vogelgriep). Ondanks de grote stappen voorwaarts in microbiologie nemen de verantwoordelijken bij de gezondheidsdiensten nog steeds beslissingen "in een wolk van onzekerheden", zegt Pennington. "Op dit moment is onze kennis over de uitbraak net zo gelimiteerd. Zo weten wij bijvoorbeeld niet waarom mensen in Mexico overlijden, terwijl dit niet in de rest van de wereld gebeurt." ([See pictures of bird flu.](#))

In een zich snel ontwikkelende situatie is het nemen van beslissingen over welke gezondheidsadviezen gegeven moeten worden, net zovaak een kunstgreep als wetenschap. Veelal wordt over de beslissingen stevig gedebatteerd. Op maandag bijvoorbeeld wordt door medewerkers van de gezondheidsdiensten in Europa aan de inwoners geadviseerd alle niet strikt noodzakelijke reizen naar Mexico en de Verenigde Staten te annuleren. De Amerikaanse Centers for Disease Control and Prevention (CDC) meldden dat deze maatregelen te streng waren. Zulke beslissingen, die op zich al moeilijk genoeg zijn te maken op puur medische gronden, worden nog eens extra gecompliceerd wanneer ook de politiek ermee gemoeid is. In 1976 kwam President Ford's vaccinatieprogramma tijdens de verkiezingsactiviteiten. Sommige historici geloven dat hij heen en weer geslingerd werd tussen het verlangen van het tonen van sterk leiderschap en de adviezen van de experts van de gezondheidsdiensten. ([Read "Swine Flu: 5 Things You Need to Know About the Outbreak."](#))

Howard Markel is directeur van het Centrum voor de Geschiedenis van de Geneeskunde aan de Universiteit van Michigan en historisch adviseur voor de CDC met betrekking tot griepandemieën. Hij geeft aan dat de meest lastige beslissing die door medewerkers van de gezondheidsdiensten genomen moet worden is of er wel

of niet overgegaan moet worden tot massa vaccinatieprogramma's. Vaccins bevatten risico's voor complicaties, hetgeen kan leiden tot verschrikkelijke ethische dilemma's. In 1976 bood President Ford schadevergoeding aan, aan de vaccinfabrikanten. Maar volgens rapporten besloot President George W. Bush in 2002 niet over te gaan tot een landelijk pokken vaccinatieprogramma - ondanks de overtuiging van Vice President Dick Cheney dat de uitvoering van dit programma een belangrijke stap zou betekenen in de strijd tegen terrorisme - omdat dit zou geleid zou kunnen hebben tot tientallen overlijdensgevallen (het pokkenvaccin zorgt voor gemiddeld 1 à 2 dodelijke slachtoffers per miljoen toegediende vaccins).

Markel geeft aan dat het huidige politieke klimaat in de Verenigde Staten minder licht ontvlambaar is dan in het post Watergate tijdperk, toen Ford met een uitermate sceptische bevolking te maken had. "Toch," zegt hij, "moeten de burgers erop vertrouwen dat de regering werkt voor het grotere goed. Het goede nieuws is dat ons toezicht, onze methodiek en onze medewerkers van de gezondheidsdiensten beter zijn dan ooit tevoren. Maar we blijven mensen en fouten kunnen gemaakt worden - zoals gebeurde tijdens de varkensgriep affaire van 1976 - en we zouden een valse start kunnen maken in de hoop mensenlevens te kunnen sparen. De huidige uitbraak is een situatie in beweging. Het Amerikaanse publiek moet vergevingsgezind zijn en zijn eigen steentje bijdragen.

[See pictures of the swine flu outbreak in Mexico.](#)

[Read a brief history of the flu vaccine.](#)